

Nieuwe wegen naar Friese toekomst

Met het thema *Iepen Mienskip* wisten **Oeds Westerhof** (53) en zijn collega's de titel **Culturele Hoofdstad van Europa 2018** binnen te halen. Leeuwarden-Fryslân 2018 is inmiddels een half jaar onderweg en directeur Westerhof is enthousiast. 'Dit evenement biedt nieuwe perspectieven voor de toekomst.'

BERT PLATZER

HENK VEENSTRA

EVENEMENT

WWW.FRIESLAND.NL/NL/CULTURELE-HOOFDSTAD

Om te beginnen bij het begin: *Iepen Mienskip*? 'Iepen betekent open en *mienskip* zou je kunnen vertalen als gemeenschapszin,' zegt mede-organisator Oeds Westerhof van Leeuwarden-Fryslân 2018. 'Daarmee bedoelen we "van onderop werken aan de samenleving", een kwaliteit die Friesland in het verleden veel heeft gebracht, een hele hoop succesvolle coöperaties bijvoorbeeld. Toen we in 2013 middenin de crisis de competitie voor Culturele Hoofdstad wonnen, vonden we dat Europa dit concept nodig heeft. Als we wat willen, moeten we zelf verantwoordelijkheid nemen.'

Westerhof, in 1990 als neerlandicus afgestudeerd en in zijn eerste baan alumni officer aan de RUG, vormt de directie van Leeuwarden-Fryslân 2018 samen met RUG-alumni Tjeerd van Bekkum en John Bonnema. Toeval? 'We kenden elkaar niet voordat we hier gingen samenwerken, maar voelen elkaar als noordelingen goed aan.' Westerhof is als directeur Legacy verantwoordelijk voor de nalatenschap van het culturele jaar. 'We hebben steeds gezegd dat we de Culturele Hoofdstad zien als een katalysator voor verandering op economisch, sociaal en ecologisch terrein. We willen het debat over bijvoorbeeld werk en inkomen of over duurzaamheid een nieuwe richting geven, vanuit de kunst en cultuur.'

Voorbeeld: het project Kening fan 'e Greide ('koning van de weilanden'), waarvan RUG-hoogleraar trekvoegecologie Theunis Piersma een van de initiators is. Westerhof: 'Dat project presenteert theater en muziek geïnspireerd op alles wat het landschap te bieden heeft, maar agendeert ook nadrukkelijk het versterken van de biodiversiteit. Meestal heb je het dan over belangentegengestellingen, maar door theater en muziek in te zetten wordt er op een heel ander gevoelsniveau gecommuniceerd. Dan blijkt tussen boeren, natuurbeheerders en andere belanghebbenden opeens een heel goed gesprek mogelijk. Dat het thema natuurinclusieve landbouw inmiddels een serieus thema is in de provinciale en landelijke politiek, komt voor een groot deel door dit project.'

Vanwege het thema *Iepen Mienskip* kon de organisatie natuurlijk niet om een invulling heen die van onderop tot stand kwam.

Dat is dan ook meteen een groot verschil met andere Culturele Hoofdsteden, waar een artistiek directeur meestal dominant is in het bepalen van het programma. Westerhof: 'Dat zou hier nooit werken. Als je mensen wilt meekrijgen, dan moet je de verantwoordelijkheid leggen waar zij hoort. Als Joop Mulder, de oprichter van Oerol, een voorstelling voor ons maakt, wordt die echt niet beter als ik me daarmee bemoei. Daarom hebben we heel veel gesprekken gevoerd met mensen en instellingen, en gevraagd: waar wil je aan werken, wat voor project zou jij voor het voetlicht willen brengen? Daar hebben we als het ware een boeket van geschikt.'

Inmiddels kan Westerhof terugblikken op uitstekende bezoekersaantallen, kaartverkoop en recensies tot nu toe. Westerhof telt zijn zegeningen, maar veel relevanter noemt hij het draagvlak onder de bevolking. 'In Friesland zijn zo'n dertigduizend mensen op een of andere manier bezig met een project voor de Culturele Hoofdstad. Dat is vijf procent van de bevolking. Het is ons gelukt om groepen die normaliter niet zo aan culturele activiteiten meedoen, erbij te betrekken.'

En daarmee is het zaadje gelegd. Westerhof: 'We hebben een proces op gang gebracht waarin mensen hun bestaande werkelijkheid niet meer als vanzelfsprekend beschouwen en van daaruit nieuwe wegen verkennen om tot verandering te komen.'